

HORTOBÁGY.

DEBRECZENI HETILAP

KÖZHASZNU ÉS MULATTATÓ TARTALOMMAL.

8. szám.

Első évfolyam. 1862.

Jan. 20.

Jövő hó elsejétől kezdve

előfizetést nyitunk a

„Hortobágy“

jul.—decz. félévi folyamára.

Előfizetési ár helyben házhoz hordással, vagy vidékre postán küldve,

2 frt. 50 kr.

V E R N Á S Z.

Történeti beszély Debreczen múltjából

Ábrai Károlytól.

(Vége.)

VIII.

Nagy lön a rémület és ijedtség főbíró uram házában, midőn Mária eltűntét észrevették. — A cselédséget azonnal szétküldözték keresésére, keresztül kutatták a ház minden zeg-zugát, megkérdezték a szomszédokat és ismerőseket, de sehol nem volt található, és senki nem tudott felőle hirt mondani.

A jelek arra mutattak, hogy szándékosan távozott el, de hogy nem jó kedvéből tette, bizonyítja a szobában talált zsebkendője, mely még azon nedves volt a könyektől.

A gonosz hírre előkerült Pataky Józsi, mindenfelé örült kétségbeeséssel kereste menyasszonyát, a főbíróné asszony kezeit törve zokogott, Dobozi uram pedig mindent elkövetett, hogy lélekjelenlétét el ne veszítse, s bár magának is nagy szüksége volt volna vigasztalásra, parancsolt szomorúságának, és a keresést, kutatást csüggedetlenül intézte tovább.

Igy telt el az éj, egy mélyen megszorított ház-nép felett.

Szejdi mindig növekedett nyugtalansággal várta a pillanatot, melyen a selyem függönyök megnyiljanak

s a földi mennyországba betekinthesse. Sohasem volt ily hosszú éjszakája. — Virradatkor követeket küldött a városba és a tanácsbelieket magához hívatta.

Az eddig csak gögősnék, kegyetlennek ismert ur most leereszkedő nyájassággal fogadta bírák uraimékat, s megajándékozván őket, tudokra adá, hogy táborával együtt még az nap odahagyja Debreczen határát.

— Átláttam — úgy mond — hogy ti békeségszerető, jó emberek vagytok, katonáimat szívesen fogadtátok, sőt tehetségtek szerint pénzetekből is jutattatok pénztárunkba; annál fogva nem akarván titeket tovább terhelni, eltávoznunk töletek.

A bírák összenéztek, e feltűnő nagylelkűség okát sehogy sem tudták magoknak megmagyarázni. Egyébiránt egy szóval sem marasztották a hivatlan vendéget, hanem ha már csakugyan menni akar: békeséges jó utat kívántak neki, mi alatt aligha azt nem értették, hogy az utjokban eső helységeknek legyen tőlök békesége.

A kölcsönös halálkodások bevégeztével, tiszteletes Dobozi uram kivált társai közzül, soha, még a mindenható előtt is meg nem hajlott térdét a földre bocsátotta, s összekulcsolt kezekkel így esdekelt:

— Kegyelmes uram! Ha már annyira megszállott az Istennek szent lelke, hogy szegény sanyargatott városunk sorsát kezeidből kibocsátod: terjeszd ki jószágodat az én árva fejemre is. Te már nem vagy oly gyermek, hogy a szülei szeretetről fogalmad ne lehetne, és nem eléggé idős, hogy a családi köteleket elfeledted volna. Add vissza nekem leányomat, szeretett Máriámat! Az elmúlt este óta sehol sem találjuk őt; erős gyanum van, hogy itt a táborban kell lennie, mert messze nem is távozhatott. Oh uram! ha van szívedben irgalom és kegyelem: légy segítségül, hogy őt feltalálhassam.

— Hát hiszen, keresd jó bíró; azt csak nem kívánhatod, hogy én őrizsem leányodat, vagy a földet turjam utána. Sajnálalak, de nem segíthetek; magamnak is sietnem kell a készülődéssel.

Ezzel ott hagyta a debreczeni bírákat, kik is rövid várakozás után szó nélkül, szomorkodva távoztak.

A pasah sietni látszott ígéretének beváltásával, mert az előserget már utnak indította, s a többi csapatokat sip, dob és czintányér lelkesítette a készülődésre.

— Mária! Mária! — suttogá Szejdi a sátorfal mellett.

— Mit kívánsz? — kérde a szelid női hang.

— A tábor immár elindult, a birákat megnyugtattva bocsátottam el.

— Mit jelent e zajos zene?

— A zenészek indulót funak. Hallád parancsot. Még délelőtt utósó spahim is eltávozik innen. Ideje, hogy mi is utra készüljünk.

— Csak egy órát engedj még.

— Már tizet engedtem.

— Csak öt perczig légy tehát türelemmel. Vonnulj félre, s ha utósó imámat elvégeztem, hívni foglak.

— Ám legyen. De ne feledd ígéretedet.

— Öt percz múlva tiéd vagyok, ha akarod.

Ekkor Mária a földre omolt, kezeit összekulcsolá, s átszellemült arcát felemelvén, lelkével a már félig nyílt eget kereste.

— Te hozzád térek immáron én Istenem! Adj erőt szívembe, hogy feltételemben ne ingadozzam, hanem bátor legyek annak végrehajtásában. Add, hogy kiomló vérem ezereknek legyen megváltója; engedj szüleimnek megnyugvást, szerelmes vőlegényemnek vigasztalódást, szülő városomnak és benne anyaszentegyházadnak felvirágozást, lelkemnek pedig örök üdvösséget.

Igy imádkozván, Mária felemelte a tört, s a következő pillanatban, a hófehér araköntöst, ártatlan vére festé pirosra.

* * *

A pasah a sátor előtt állva, türelmetlenül számolta a perczeket, és várta Mária hívását.

— Nagyon soká imádkozik, — mormogá magában, — de ne háborgassuk, mert Allah mondja: jaj a botránkoztatónak.

E pillanatban erős kéz ragadá őt mellen.

— Add vissza jegyesemet! — ordita rá Pataki Józsi, — add vissza jegyesemet, török! ha azt nem akarod, hogy itt tépjelek szét.

— Megörültél? — dühöngte Szejdi. — Mi gondom neked jegyesedre? — Hé spáhik! kötözzétek meg, hunczoljátok el ez őrzöngöt.

De mielőtt a készülődésben elnerült spáhik segítségére jöhettek volna, Pataki a kétségbeesés óriási erejével lökte félre a pasát, és a sátorba rohant.

Ott feküdt Mária a földön elterülve. A tör markolatig volt mellébe döfve, hullámzó keble — mintha klárizsokkal hintették volna be — vércseppektől pi-

roslott, sápadó ajkán, üvegesedő szemein, az elszállni kezdő lélek helyét, mármár elfoglalta az enyészet angyala.

Az ifju szívrepesztő kiáltással borult haldokló menyasszonyára, mintha csókjaival akart volna belé új életet lehelni.

A haldokló még egyszer felnyitá lankatag szemeit, s azokat bádogyadtan függesztve vőlegényére, mosolyogva szólt:

— Isten megbocsátott nekem. Bocsáss meg te is, mert érettetek adtam életemet váltságdíjul. Élji boldogul, és szerencsésen. Látogass meg olykor siromban, s ültess halotti ágyam körül néhány szál virágot... Kegyelmes ur! ime a tiéd vagyok, ha akarod. Ne félj, hogy ellenálljak; ne félj, hogy ez ifju féltékeny legyen rád. Csupán tőled függ, hogy a tiéd legyek. — Vigyázz, hogy megtartsd esküdet! mert lelkem is vigyázni fog reád. Az éj magános óráiban meglátogatlak, s jaj neked, ha esküdet megszegned!... Mily szép nap! — suttogá mindig halkabban, — nászom napja. Még az ég is mosolyg az ünnepélyre... Jer, jer, drága, szép vőlegényem... jó éj... sza... kát...

A végszavak már csak a kékedő ajak mozgása után voltak megérthetők, s az ellebbenő életet Pataki Józsi már csak egy görcsös kézszorításban érezte.

Az az hogy, csak érezhette volna, ha az aeol hárfarezenetszerű végsőhaj, az ő életére is halálosan nem fuval.

Midőn a szolgák a szegény ifjut életre térítették, lénye már akkor csak gépies indulatkitörésekre szorítkozott.

— Ne bántsátok őt! — kiálta elképedten. — Ő enyim, ő az én menyasszonyom. Látjátok, mint mosolyog reám, mint hí esküvőre. — Az a szalag, az a piros szalag! Tépjétek le azt a piros szalagot ruhájáról.

A mahomedán szolgák nem bántották többé Pataki Józsit. A török szentnek tartja az örült embert.

Szejdi a halottra hajolt, hogy kezeit — talán engesztelés végett — megérintse.

— A szalag! — kiálta rá Pataki, — a piros szalag! — Nézzétek, levette a piros szalagot. Ott látom nyaka körül.

Szejdi eliszonyodva hallá az örült jóslatszerű kiáltását. Hirtelen visszahökken, kirohant, magát paripájára veté, s úgy elnyargalt, hogy soha többé még csak felé sem nézett Debreczennek.

Debreczen ifjai pedig kijövének, felvették a holt leánykát, s menyasszonyi ékeik rajta hagyva, harmadnapra a tanuló ifjuság ékes kántusa mellett, az egész város könyei közt szépen eltemették.

Dobozi Mária sirja még sokáig szent hely volt azután, hová a város ifjusága virágot ültetni, és haza-szeretetet tanulni járt.

Pataki Józsi nem soká viselte az élet terhét; még azon ősszel, a lombokkal és virágokkal együtt meghalt.

Az örült jóslata beteljesült. Szejdi basa a következő évben, Temesváron, szép vörös sinórt kapott, Ali basától — nyakára.

* * *

Ilyen dolgokat olvastam én Bartha Boldizsár krónikájából, Debreczenben mulattatásom idején, az 1862-dik évben.

Adjon Isten szebb jövődöt e derék városnak!

Eletbiztosítás.

Czikksorozat.

V.

3-dik szabály.

Férj és feleség bizonyos tőkét kölcsönösen akarnak egymás részére biztosítani, vagy is azt akarják, hogy ha közülök egyik — bármelyik meghal, az e. m. biztosító társulat, bizonyos tőkét fizessen az életben maradottnak. Az egyik 30, a másik 20 éves; befizetnek egyszerre 47 frt. 65 krt. vagy évenként 3 frt. 11 krt. vagy minden évnegyedben 81 krt. s mihelyt egyikük meghal, a társulat 100 frtot fizet annak, a ki életben marad. — Ha nagyobb tőkét akarnak biztosítani; minden száz forint után fizetik az említett összeget, például 1000 frtnyi tőke biztosításaért havonként 2 frt 73 krt. 5000 frtéért pedig havonként 14 frtot kell fizetniök.

Ha mind két fél 20 éves, akkor 2 frt. 69 kr, ha mind kettő 30 éves, akkor 3 frt. 52 kr. 100 frtnyi tőkének biztosítási évdíja, és így tovább.

Az egyik fél halálakor a biztosított tőke azonnal kifizetetik az életben maradottnak, a nélkül, hogy ez többé valamit fizetni tartoznék.

A biztosítás különféle módjai közül ez a leggyakoribb. Megjegyzendő, hogy e díjszabály szerint, nem csak férj és feleség, hanem rokonok, jó barátok, szóval idegenek is biztosíthatják egymást.

4-dik és 5-dik díjszabály.

Gondosi ur önérzete nem engedi, hogy neje halálától valamely jövedelmet feltételezzon magának. Ő férfi, és nem engedi elvitatni, hogy ha a kérlelhetlen halál, szeretett nejétől megfosztaná is, anyagi jólétét e szomorú eset nem veszélyeztetné. De arról is meg van győződve, hogy a gyöngébb félnek: a nőnek jövőjéről gondoskodnia kötelesség. Annálfogva mint 35 éves férj, 25 éves neje részére, úgy biztosít a 4-dik díjszabály szerint 1000 frtnyi tőkét, ha egyszerre 329 f.

30 krt. vagy évenként 23 frt 70 krt. vagy pedig havonként 2 frt. 7 krt. fizet le a biztosító társulatnál. Ha 100 frtot akar biztosítani: egy tizedrészét fizeti a fentebbi díjak valamelyikének, = egyszerre 32 frt. 93 krt. vagy évenként 2 frt. 37 krt.

Ugyde a pénz repül, kivált özvegy asszonyoktól. Hiszen a szegény özvegy asszonyt még az ág is huzza. Azért Figyelmesei ur, — ki nemkülönben 35 éves és 25 éves nőt bir, — nem kívánja, hogy halálával tőke fizetessék nejének, hanem hogy az, élete fogytaig bizonyos évdíjt huzzon. Figyelmesei ur tehát, az 5-dik díjszabály szerint, évenként 17 frt. 70 krt. tesz a társulat pénztárába, s ezért neje, a férj halálától kezdve élete fogytaig, évenként 60 frtot kap a társulattól.

A biztosítás e két nemét különösen ajánlhatjuk oly hiteseknek, kik magtalan házasságban élnek; a hol gyermek van, oda inkább a 3-dik díjszabályt ajánljuk, mert gyermekek jövőjét soha sem lehet eléggé biztosítani. Ajánljuk továbbá nagybátyáknak és általában mindenkinek, kit az Isten vagyonkával megáldott, s kik szegényebb sorsu rokonaik, barátaik és felebarátaik jövőjét kívánják biztosítani.

Megjegyezzük, hogy a ki az eddig közölt díjszabályok szerint biztosít, az a biztosító társulat évi tiszta nyereségében részesül.

(Folyt. követk.)

Az Isten áldása.

A természet örök működésben levő keze, mely az idén oly sok vidéket megfenyegetett újjával, határunkon általában nem volt mostoha és sujtoló. Szép nagy rónaságunk nagyobb részén hullámzó kálásztenger, dus terméssel kecsegtető tengeri vetés, szürkülő zab és árpában gyönyörködik a szem, míg más határokon nem ritkán könybe lábad a reményeiben csalatkozott földművelő. Köles és repczeföldeink is kielégítő aratást ígérnek. Szóval mi az idén Ceres választottai látszunk lenni, s ha valami nagy bőséggel nem fogunk is dicsekedhetni, a többi buzatermő vidékekhez aránylag, kielégítő aratásra s körülbelől fél termésre számíthatunk. A bőség forrásából úgy látszik legtöbb jutott az Ebes, Szepes, Ondód és Macs lapályosb részeinek, hol a kaszálók is eléggé türethetők voltak, ámbár a kaszálók és legelőkre nézve elég okunk van ama szeut éneket élelni:

*

Szomju földünk nedvesedjék,
Csatornából részegedjék;
S szántóvető, szőlőmunkás,
Dicséretedben lesz munkás.

Szőlőtőink a tavalyi hiányt ez idén bőven ígérkeznek kárpótolni. Az előrelátó gazda 3—4-szer annyi edényt készít borának, mint a mennyit tavaly tele szűrt. (Az Érmelléken is gazdag termés ígérkezik.) A természet gondoskodik itt vigasztalás, vagy legalább bufelejtetőről, a megsomorított földész számára:

S mert a dolog így áll:
Annálfogva igyál!

Barack, szilva, körte és dió nagy mennyiségben érik a levelek zöld fátyla alatt. A meggyre semmi panasz. A cseresnyének pedig az idén oly bősége volt, hogy a legszebb pongrácznak itczéjét egy garason árulták, mi már régen nem történt drágás piacunkon.

A dinnye sok helyen már virágokkal kérkedik, s az idén korán fogjuk e nemes gyümölcsöt élvezhetni. Kár, hogy dinnyetermesztőink legnagyobb része keveset gondol a fajok megválasztásával: holott tapasztalásból tudhatnánk, hogy a jó fajú és jól mivelt dinnye a fáradtságot is sokkal inkább kifizeti, az egészséget sem veszélyezteti annyira, mint az elhanyagolt.

A bokros növények, mint pöszméte, ribizke, és málna, az idén szapora termést adtak; a kerti földi eper azonban alig hozott gyümölcsöt. Az erdei szamócza is kevés és silány volt.

D. E.

Köszélet.

Zenedeegyletünk f. hó 14-diki választmányi ülésében, mely bizonyos, épen akkorra esett magán ünnepélyek miatt — fájdalom! — nem igen volt látogatott, némi tájékozások és vitatkozások mellett határozatba csak az ment, hogy az évdíjak és kamatok haladék nélkül beszedessenek. A többi teendőkre nézve bizottmányok küldettek ki, s remélhető, hogy rövid idő alatt mind az megtörténik, a minek történni kell, hogy a tanév még ez idei október vagy novemberben megkezdethessék.

Különösen fontos dolognak tartjuk részünkről a tanárok évdíjainak megállapítását. E tekintetben

mi nem fillérkednénk, hanem 1000—1200 ftos évi fizetések és hetenkint 15—20 órára kötelezés mellett oly tanárokat (egyelőre kettőt) kívánánk alkalmazni, kikre az intézet büszke lehessen, s kiknek szakavatottsága, tudományos műveltsége, és hazafiuságától úgy zenedénk, mint általában a nemzeti zeneügy felvirágoztatását várhassuk. Az e részben véleményezés végett kiküldött bizottmánynak nem szabad figyelmen kívül hagynia, hogy csak úgy van zenedénknek jövője, ha nagy eredményeket fog felmutathatni, s czéljának csak úgy felelhet meg, ha nemzeti zenénket, melynek avatlanok még létezését is tagadni képesek, mostani alárendelt helyzetéből kiemelnie sikerülend.

A helyiség nemkülönben fontos dolog. Mi legalábbasbunk véljük a czepléduczai Komáromiházat, mely az egylet czéljaihoz könnyen átalakítható, s kevés költséggel külsőleg is kicsinosíttatván, méltó szomszédjává tehető a mellette épülő nagyszerű színháznak. Reméljük, hogy tulajdonosa, mely az épületnek ugyis alig veszi valami hasznát, s mely az egyletért még semmit sem tett, készséggel fogja átengedni e szép rendeltetésre.

A kertészeti egylet f. hó 14-kén tartott választmányi ülésében, a választmány köszönetet szavazott a helybeli takarékpénztár és „István“ gőzmalomtársulatnak, lapunkban már említett adományaikért. — Az építendő kertészlakra nézve Sz. Nagy K. ur egy tervet ígért közelebb bemutatni, mely (8 öl h. 4 ölsz. mintegy 5 lakrészszel) 1000 forintnál kevesebbe kerülne. — A nagy szárazság miatt a társulat kertében több vizgödör ásatása és kellő öntöztetés határozottatik. — A főisk. kertben történt visszaélések megszüntetése és a kerítés szabályozása végett, a városi küldöttség mellé, egyleti részről vál. tag Simonffy Imre ur kiküldetik. — Az egylet 1200 fttal rendelkezik, mely a takarékpénztárban kamatozik.

Sajnálva kell megemlítnünk, hogy az aláírók közül többen, a második évi díj lefizetését megtagadják. Okot nem mondanak, annálfogva nincs mit megczáfolnunk, vagy méltányolnunk. — De bámolnunk kell különösen egy tagnak, a folyó évi díj lefizetésekor tett azon nyilatkozatán, mely írásban így hangzik: „befizettem két forintot, de az egylet működéséről soha semmiféle értesítést, avagy a mint a lapokból olvastam, sem fát, sem oltógalyat nem kaptam.“ Ugy érezzük, hogy e nyilatkozatra meg kell felelnünk, és pedig következőkben: a debreczeni egyletek, köztök a kertészeti is a lehető legnagyobb nyilvánossággal működnek. Üléseiken, tárgyalásaikon minden tagnak kivétel nélkül jelen szabad lenni; számadásaikba a közgyűléseken minden tagnak joga van beleszólni.

Azonkívül tárgyalásaik hirtapilag sokkal nagyobb részletességgel közöltnék, — épen a bizalmatlanság kikerülése végett, — mint bármely máshol szokás, mert e hirlapi közlések alig kevesebb, mint kinyomatott jegyzőkönyvek. Ezeken felül tapasztalásból tudjuk, hogy a jelen volt tagok, a jelen nem volt tagoknak szívesen adnak tudomást a történeteikről. Ennél többet kívánni képtelenség, s ha a t. tag az egylet működéséről mégis semmit sem tud, valóban azt csak magának tulajdonítsa, valamint azt is, ha öltönyt nem kapott. Mért nem tett panaszt a választmány-nál? Vagy talán el sem küldött illetményeért? Egyéb-iránt a t. tag maga megecsafolja magát, midőn azt mondja, hogy „a lapokban olvastam.“

A mult vasárnap délutáni óráiban, többen gyűltek össze Dobozy István polgártársunknál, a rég ohajtott s többször megpendített debreczeni lövész-egylet megalakítása felett értekezni. Az eszme általános elfogadtatott, s a megalakításra szükséges lépéseket azonnal megtenni határozatba ment. E végett f. hó 29-kén, a casinóban gyűlés fog tartatni.

Előre szívünkbelől üdvözljük az így alakulandó lövészegyletet, mely nemes, férfias időtöltésre ígérkezik alkalmat nyújtani, s ha szent György és szent Hubert debreczeni híveinek számából következtetnünk lehet, szép jövőt jósolhatunk neki. Ohajtjuk, hogy a testületét képező tapasztaltabbak, helyes irányt adjanak a kezdőknek, bevezessék őket a sport sublimiorába is, és megtanítsák az ifjúságot: hogy kell a fegyverrel bánni.

(Egy hét óta gyakran hallunk ilyeneket, hogy „lövészegylet“ alakul, — valljon hol fogják a lövöldét felállítani? majd kijárunk a lövöldébe stb. A „lövészegylet“ még megjárja, bár e helyett is inkább a „debreczeni lövészek egylete“ címet ajánlanánk: hanem a másik kettő valódi botrány. Lövöldé általában rossz szó, melyet — elég meggondolatlanul — talán a lövöldözde-ből huztak össze, — lövöldé pedig soha sem jelenthet oly intézetet, hol löfegyverrel bánnak, mert löfegyverrel csak lönni lehet, lövelni nem. — Lövelde a táncmulatság, hol szép szemek sugárokat lövelnek: azon helyiséget pedig, melyen a lövészek magokat gyakorolni fogják, ha már da-de, „löde“-nek ohajtanánk neveztetni. — Szerk.)

Mult héten csőtörtökön a nyugot felől eső szőlőskertek némelyikében, például a köntös, hatvanutczai és a vén kertben jég esett, mely azonban, Istennek hála! kárt nem tett. — Hasonlóan kár nélkül vonult el egy heves jégeső a furtai határon, mely azonban a sasi földeken igen nagy károkat tett.

Az „Emlékkert“ javára rendezendő sorsjátékhoz, utóbbi közlésünk óta, következő nyereménytárgyak küldettek be.

180. Selyemből horgolt dohányzacskó. 181. Metszett asztali üveg. 182. Üveg pohár. (Szeretet.) 183. Üveg pohár. (Emlék.) 184. A fertálmagnások. Regény 2 k. 185. Debreczeni emlény. 186. Csikóbőrös kulacs. 187. Husz cserép virág.

Emlékezetbe hozatik, hogy nyereménytárgyak beküldése és sorsjegyek vásárlására, már csak két hét van, mert a huzás jövő hó 6-kán meg fog tartatni.

A távirda sodronyait, közelebb a kis várad utcán keresztül vezették az indóházhoz. A sodronyok mostani irányában, a késes utca egy két háza lerontásával nem sokára utca fog nyitvatni, melyen az indóházig, csaknem egyenesen haladhatunk.

Lehetnek olvasóink közt olyanok, a kik nem tudják, hogy Bánki István polgártársunk czeledutczai házában, a jóféle sonka, kolbász, jó bor s több efélén kívül friss zuhany fürdő is van a közönség használatára. Egy zuhany ára 20 kr.

Nem hagyhatjuk itt említetlenül bánulatunkat a felett, hogy Debreczen igényeit 3 fürdő kielégíteni képes. (Rómában 22 meleg, 856 hideg és 880 magán fürdő volt.) Ugy látszik, mi még nem jutottunk el azon mondat megértéséig, hogy „vitam faciant balnea, vinum, Venus. (Fürdő, bor és szeretet — Tartják fenn az életet.)“

A napszámosok munkadíja nálunk egy hét alatt szokatlanul fölrugott. Még a mult héten 35—40 kr-ért lehetett napszámost fogadni, most már 60—70 kr-t kérnek. — Ha jó, így sem drága.

A pünkösdi leányvásár ez idén is feltünőbb események nélkül folyt le. Mert az már fel sem tűnik, hogy a leányzók, mint rendesen, most is iszonyuan steigeroltak. Volt olyan, a ki sem főzni, sem sütni, sem varrni, úgy szólván csak mosogatni tud, még is 80 ofrtot mert kérni. Az sem újság, hogy csak a legnagyobb türelem és közönynyel fegyverzetten lehetett köztök megjelenni.

E tekintetben már csak az volna, még pedig igen kellemes újság, ha valaki, vagy valami a cselédügyet szabályozni és úgy a cselédeket, mint a cselédtartókat egymásiránti kötelelességeikkel megismertetni tudná.

Figyelmeztetjük a szülék, tanárok, kereskedők, és iparosokat, hogy a franczia meterrendszer, rövid idő múlva, valószínűleg nálunk is gyakorlatba fog hoztatni. Czélszerű volna tehát magunkat is, de különösen az ifjabb nemzedéket, annak ismeretére előkészíteni.

Kaban Könyves, Könyvesné és Borsodi rontják a színészet becsületét. Közlebb a „Csikós“-t adták hárman, s bevettek 40 forintot, a mi nekik körülbelől annyi, mintha Reszler egy este 4—5000 frtot vett volna be. Sajnáljuk, hogy a színvilágban szellemi verklisek is léteznek.

Hadházon a mult napok egyikén, nagy csomó tolvajkulcsot fedeztek fel egy nönél, (állítólag a Debreczenben néhány év előtt felfüggesztett Vitéz Miska nővérénél.) A nőt legott vizsgálat alá vette a hatóság, s e nyomon több rendbeli lopások jöttek napfényre. — E nő egy debreczeni szücsöt következőkép szedett rá. Bundát kért magának, s mig azt felveendő volt, bepólyázott kisedét egy ágyra tette; aztán — mintha valami fontos dolgot feledett volna el. — hirtelen el sietett, megkérvén a jámbor szücsöt, hogy ügyeljen alvó gyermekére, nem sokára visszajön érte, s akkor a bunda árát is kifizeti. — Azonban egyik óra a másik után mult, a nélkül, hogy az asszony visszatért, vagy a gyermek csak meg is nyikkant volna. Végre a szücs megsokalván a dolgot, fellebbenté a fátyolt, és talált gyermekarc helyett — egy felpiperézett lopótököt. — A szép bunda azonban utba vezette a tulajdonost, s a bünös elfogatott.

A keményi pusztán — Sarkad mellett — minden agyon sült. — Nádudvar, Kaba, Tetétlen, Szoboszló. Böszörmény határainak legnagyobb részén — tudósításaink szerint — nagyon rossz termést várnak. Többnyire csak az elvetett magot remélik viszszerharthatni. — Néhol azt sem.

Mult számunkban, az 51-dik l. 9-dik sorában „nem tür“ helyett „nem türve,“ az 5-dik lap 8-dik sorában pedig „versben“ h. „versbe“ olvasandó.

Beküldettek: 1 A királyvédenczei. Történeti regény két kötetben. — Irta Virághalmi Ferencz. Győr 1862. Szerző tulajdona. Ára 2 frt.

2. Juliska. Eredeti népszönmű 3 felvonásban — Irta Bibok Lajos. Győr 1862. Huhainé arczképével. Ára 80 kr.

3. Előfizetési felhívás a „Magyar és Erdélyországi (l) nemzeti naptár“-ra. Szerkeszti Telegdi Lajos 1863. Előfizetési ár füzve 60 kr. diszkötésben 1 frt. Vidékiektől 10 kr. postabér.

Piaczi árak június 17-kén.

Közép ár: 1 pozsonyi mérő tiszta buza 4 frt. 20 kr. — Kétszeres 3 frt. 60 kr. — Rozs 2 frt. 70 kr. — Árpa 2 frt. 05 kr. — Zab 1 frt. 55 kr. — Tengeri 3 frt. 40 kr. — Köles 3 frt. 20 kr. — Kása 5 frt. 60 kr. — Egy mázsza szalonna 33—35 frt. — kr. — Egy font marhahús 20 kr.

A helybeli anyakönyvtár jöltevői.

(Folytatás.)

13. Dömsödy Károly, a t. Dömsödy nyomdokok nevében is: nyolczvanegy kötet könyvet.

14. Szent István társulat mint kiadó: „Zent Ersebeth Dychewseges azzonnak innepeerol, ky vala Magyary Andre Kyrálnak leánya.“ Pest 1857. Nagy pompájú drága kiadás, diszalakban.

15. Szent István társulat mint kiadó: Codex groecus quatuor Evangel. e Biblioth. Univers. Pestiens. cum interpret. hungar. edit. a Sam. Márkfi. Pest 1860. — Fuxhoffer Monasteriologia. T. I. rec. M. Czimár. 1858. — Egyetemes Encyclopaedia I. k. Pest 1859. — Danielik János. Columbus. Pest. 1857.

16. Bocsor István tanár mint szerző: Magyarország történelme, különös tekintettel a jogki-fejlésre. I-ső füz. Pápa. 1861.

17. Menyhárt János tanár mint szerző: Szentiratmagyarázási kézi könyv. A Timotheushoz és Titushoz irt levelek. Debreczen. 1861.

18. Váradi Lajos néptanító: Contareni K. velenczei doge arany érme 1655-ből.

19. Benedek Lajos főesperes mint szerző: több rendbeli egyházi beszédeit, — ugyszintén: Tököly Sabbas, Sermo ad nationalem illyricum congressum (Temesvar. 1790.) in lat. traductus. Pest. 1791.

20. Sárváry Jakab, urad. ügyvéd, főisk. gazdas. vál. ülnök: Kazinczy Ferencz sajátkezüleg följegyzett történetek (adomák) régiek és újak. Szépphalom. 1830. — és Besenyei György élete Laczka Jánostól. Kézirat.

21. Papp Károly, lelkész: A püspöki templomtorony régi vitorlája (1541-ből.)

22. Gr. Rhédei Gábor: egy nehéz sánczpuska vascsove, a zsákai földvár romjaiból.

23. Sinay Károly birtokos M. Pircsen: nagy atyja hires Sinay Miklós hagyatékából számos hozzájutott kéziratot.

24. Nagy István urb. törvénysz. elnök Pesten: 23 kötet u. m. Die Nationaloekonomen der Franzosen und Engländer, herausg. v. Stirner. Leipzig 1845—7. Tizenhárom kötet. — és Gothaischer Genealog. Hofkalender, tíz kötet.

25. Oláh Károly ügyvéd, mint szerző: Száz darab költemény. Debreczen, 1861.

26. Özv. Budaházy Zsigmondné szül. Paksy Johanna assz. Sámsonból: mult századi hires tanár Hatvani István életnagyságu képét, Ludányi Bay Ferencz urb. törvyszéki elnök közbenjártával.

27. Gréf Sándor debreczeni polgár és órásmester 20 darab ezüst, 11 darab rézérmet, és a hosz-

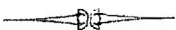
szu bankó két példányát, egyet 2 frtost 1800, — másat 5 frtost 1806.

28. F. Szabó Sámuel mint szerző: A magyar korona országainak földrajza. MVásárhely. 1861.

29. Biharmegye képv. testülete és tisztikara (1861.) nevezetesebb közjogi viszonyok körül alkotott végzéseit, több szállitmányban.

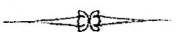
30. M. Zsombori Zsombory Imre: Magyarország jelen és mult századi közgyűléseinek jegyzőkönyveit, irományait, küldöttségi munkálatait s ezekhez kiegészítőleg járuló, részint nyomtatott, részint kézirati kötetek 100 darabot haladó gyűjteményét.

(Folyt. köv.)

Színház.

Műkedvelők előadása, a főiskolai önképezde javára: Nőm meghalt. Vigjáték 5 felvonásban. Irta Kövér Lajos. — Az egész közönség osztatlan véleményét véljük kifejezni, midőn azt állítjuk, hogy a szereplők mindenike várakozáson felül kielégített. Nem gyermekjáték volt ez, hanem igazándi színi előadás, alakítások, jellemzések, szavalás és itt-ott művészi mozzanatokkal. Nem is tehetünk kevesebbet, mint hogy örök emlékül, az egész műkedvelő társulat névsorát ide igitatjuk: Láposi: Lobmayer J. — Láposiné: Illésy Györgyné assz. — Teréz: Szákfy Etel k. a. — Vidorfy: Puki Gy. — Homokházi: Butykay V. — Pókai: Cserna G. — Balek: Teszári Á. — John: Cserey Á. — Szellemi rendező: Komlóssy Imre. — Diszrendező: Szákfy bácsi. — Sugó: Gyügyei K. — Kürendező: Cserna L. — Fogadják mindnyájan elismerésünket, a miért az előítéletek ellenében, ily sikerrel működtek. — A nagy számú közönség legnagyobb része mindenik szereplőt egyaránt halmozta tetszés jeleivel, csak egy két ember igyekezett egyesek kiténtetésével az összhangzást zavarni. — A virágokat otthon felejtették. — A bevételt nem közölhetjük, mert az illetők még eddig nem szerencsétlettek tudatásával. Csak annyit mondhatunk, hogy a páholy és földszint tele, a támlányok és zártszékeknek pedig több mint fele volt elfoglalva.

Kivonatok

Debreczen város régi jegyzőkönyveiből.

(Folytatás.)

30 Junii. (Magyar.) Tikos Ferencz felperes, Tikos Jakabné alperes ellen bizonyítsa meg, hogy a mely 9 frt. Barrabas, Biró uram kezébe adott, hogy Tikos Jakabnak adgya, és azt oda adta Tikos Jakabnak, s Tikos Jakab a Töröknek meg nem adta.

31 Aug. (Magyar.) Protestatur. D. Judex, hogy nem volt szokásunk, hogy a mi Törvény

székünkön katona rend, sem egyéb, a ki nem hites, Törvényszékben ülhessen; most mindazon által a Nagy István dolgában a Hajduk meg ölése felől, minthogy rajtuk dühösködnek a Hajduk, és Városunkon vagynak, pro hac vice meg engedjük, hogy öt vagy hat Hadnagy közlünk benn légyen a Törvényben.

10-a. Dec. 1606. (Magyar.) Noha a mi Városunk csak árokkal és tövis töltséssel kerítettett körül; mindaz által az Isten Ő Felsége ennyi sok veszedelmes állapotba kegyetlen ellenségek ellen is erőssé tette, és meg őltalmazott ezen Városunkban bennünket; még is ezután is ugyan ezen kerítés erősségünk lészen Isten után (keresztyéni vígyázásunk után) mig az Ur Isten így tart, meg kell tartanunk, vagy Isten csendeséget adván, azt erősíteniünk kelletik. Eddig sok rendbeli ember meg hánta és hánta, Lakatunkat le verte, kiből fogyatkozásunk esett; hogy ezután az ne essék, a ki ezt meg hánta, az ellen büntetést végeztünk: — Hogy semmi rendbeli Ember, se itt való, se pedig kívül való, nemes Er vagy Hajdu, senki és semmi rend a Városunk kerítését sem egy, sem más felől, sehonnán meg ne merje hántani, és által hántani se ki se be ne merjen. A kapuról egyikről se nagyról se kitsinyről a lakatot le ne merje verni, mert ha valaki, akárki légyen, az ellen tselekszik, a fél keze elvágatassék.

Kiadó: a debreczeni Színügyegylet.

Szerkesztő: Illésy György.

Nyílt tér.

Felhívás.

Azon t. urakat, kik a helyben alakítandó lövész egyletben résztvenni kívánnak, tisztelettel felkérem, hogy f. hó 29-kén d. u. 5 órakor, ap. casinó nagy teremében tartandó értekezletre megjelenni ne terheltessenek.

Debreczen jun. 18. 1862.

Simonffy Sámuel m. k.

mint a debreczeni
polgári casinó elnöke.

HIRDETÉSEK.

A f. évi július 1-ső napjától fogva, a debreczeni takarékpénztári társulatnak f. évi május 9-kén tartott közgyűlésén keletkezett határozata folytán, a betételek utáni kamattól 4 száztóliról, általánosságban 5 száztólira fellebb emeltetett, azonkívül a betételek utáni kamatok, úgy a betétel mint a kivétel alkalmával, nem úgy mint eddig csak egész hónapokról, de f. évi július 1-ső napja után, fél hónapokról is, a betevők javára kiszámíthatni, és kifizetettetni fognak.

Ezen, a betevőkre nézve kedvező határozat, oly kijelentéssel tétetik ezennel közhírré, miszerint a legalább egy évig fel nem mondható tőkék után a választmány 6 száztólí kamatot is utalványozhat. Az ez iránti nyilatkozatok a takarékpénztárnál teendők.

Kelt Debreczenben 1862. jun. 8.

Komlóssy Imre m. k. elnök igazgató.

Táry Gusztáv m. k. jegyző.

Életbiztosítás!

**az első magyar általános
biztosító társulat által**

Az első magyar általános biztosító társaság alólírt **ügynöksége** ajánlkozik, az életbiztosítási körbe vágó mindennemű biztosítások elfogadására, úgy mint:

Halál esetre szóló biztosításokra, mely szerint valaki bármikor bekövetkezhető hálála esetére, családjá, rokona, hű cselédje, vagy valamely intézet, templom, iskola, színház javára tetszés szerinti összeget biztosíthat.

Tulélési biztosításokra, mely szerint a szülék gyermekeik kiházasítására, fiaiknak katonakötelezettség alóli felszabadítására, vagy egyesek magoknak tehetetlen hajlott korokra, bár mely összeget biztosíthatnak.

Még számos, itt a hely szűke miatt elő nem sorolható biztosításnemekről, a társaság alapszabályairól, s annak minden más, nem hazai társulatok feletti szembetűnő különös előnyeiről egész készséggel kimerítő felvilágosítást ad, s a fentebb elősoroltak közül, bármely nemű ajánlatokat, bevallásokat elfogad,

a társaság helybeli ügynöke

Pontos István.

(5--6)

Nagyujtsza 1696. sz. a.

Folyó év Julius 1-én
leend a **12-dik** húzása a
Hitelintézeti sorsjegyeknek,
melyeknél
250,000, 200,000, 40,000, 20,000 fő
továbbá
4000, 2500, 1500, 1000 400 mellék nyerők
s legkisebb 135 frt. a húzás folyama alatt **okvetlen nyertetik.**
Ezen nyerményekre **3 frt.** előleggel jászthatni, valamint társaságban 4.
6. 10. számra 4 frtért. — Ily nemű sorsjegyek eladására általunk Debreczenben
E. Kiss Zsigmond ut bízott meg.
Bécs június 1. 1862

Ott és Missong
bankház.

36^{dik} ÁRJEGYZÉK

az „István“ gőzhengermalom gyártmányairól.

(Debreczenben külsőmentesen, készpénzfizetés mellett, osztrák értékben, kötelezettség nélkül.)

A. asztali dara nagy szemű	15	frt.	—	kr
B. ugyanaz apró	15	„	—	„
C. dara középszerű	13	„	20	„
D. királyliszt	14	„	20	„
1. lángliszt	13	„	—	„
2. montliszt	12	„	—	„
3. zsemlyeliszt	10	„	20	„
4. fehérkenyérliszt 1-ső rendű	8	„	—	„
5. ugyanaz 2-dik „	6	„	40	„
6. barnakenyérliszt	5	„	—	„
Kétszeresliszt	6	„	30	„
Rozsliszt 1-ső rendű	7	„	60	„

Minden zsákért 1 frt. 5 kr. lefizetendő. E betétet azonban a vevő visszakapja, ha a zsákot, az elvitel napjától számított legfeljebb 3 hó alatt, hiba nélkül, bérmentesen visszazárja.

Debreczen 1862. Junius 1.

1—35—8.

Debreczen 1862. Nyomatott a Város könyvnyomdájában.